

HOVEDDEL II: OVERSIKT OG ANALYSER

De ulike økonomiske oversiktene for økonomiplanen er tatt inn i hoveddel VI i rosa bok og kommenteres ikke nærmere her. I hoveddel I i rosa bok fremgår de obligatoriske skjemaene etter gjeldende forskrifter om årsbudsjett. I rosa bok hoveddel II har en i tillegg tatt inn de økonomiske oversiktene for drift og investering, jf. budsjettforskriftens vedlegg 3 og 4.

2.1 Basis netto driftsutgifter

Basis netto driftsutgifter er et uttrykk for hva det koster å opprettholde dagens virksomhet uten å foreta endringer i standard eller aktivitetsnivå. Basis driftsutgifter vil dermed være budsjettet i 2011 korrigert for tiltak som settes i gang eller som er vedtatt satt i gang i 2011, samt endringer som kommer som en følge av endringer i rammevilkårene mv. Videre er ekstraordinære forhold knyttet til 2011 trukket ut fra basis drift.

Tabell 2.1.1 Konsekvensjustert budsjett, basis netto driftsutgifter 2012-2015 (kr 1.000)

	2012	2013	2014	2015
10. Pol.styringsorganer mv.	8 697	10 009	8 697	10 211
11. Adm. og fellesutgifter	106 354	106 490	106 676	106 320
20. Barnehage	169 535	169 535	169 535	169 535
30. Undervisning	333 922	335 080	334 122	334 451
40. Pleie- og omsorg	366 859	365 765	364 641	363 547
50. Barnevern	36 620	36 620	36 620	36 620
51. Sosiale tjenester	58 747	58 747	58 747	58 747
52. Helsestasjoner	14 131	14 131	14 131	14 131
55. Kultur og fritid	22 543	22 215	22 215	22 215
56. Kulturskole	5 568	5 568	5 568	5 568
57. Bibliotek	6 733	6 733	6 733	6 733
60. Brann	18 613	18 613	18 613	18 613
61. Landbruk	4 905	4 846	4 846	4 846
62. Teknisk drift	28 147	28 147	28 147	28 243
62. Teknisk drift (VAR)	0	0	0	0
63. Kart og byggesak	2 146	2 146	2 146	2 146
70. Kemnerkontoret	5 389	5 389	5 389	5 389
71. Servicesenter	5 896	5 931	5 896	5 931
80. Renhold	47 643	47 643	47 643	47 643
81. Bygg og eiendom	69 674	70 552	72 857	74 476
82. Matproduksjon	14 895	14 895	14 895	14 895
87. Overføringer	23 779	23 703	24 456	23 439
88. Tilleggsbevilgninger	113 347	113 347	113 347	113 347
89. Felles motpost kalkulerte poster mv.	-33 262	-30 017	-28 919	-31 076
Sum netto driftsutgifter	1 430 881	1 436 088	1 437 001	1 435 970

Tabellen over viser hvordan kommunens netto driftsutgifter vil utvikle seg dersom det ikke iverksettes nye tiltak i løpet av perioden. Dette uttrykket for basis netto driftsutgifter (inklusive sosiale utlån) er grunnlaget når de respektive budsjetttrammer for virksomhetsområdene settes opp, jf. tabellen i del 2.2 som begynner på neste side.

2.2 Driftstiltak 2012 - 2015

I tabellen under er det listet opp nye driftstiltak som foreslås i økonomiplanperioden; dvs. de tiltak som utgjør endringer i forhold til basis drift. I oppstillingen inngår både tiltak som belaster driftsrammen og som frigjør driftsmidler.

Tabell 2.2.1 Driftstiltak 2012-2015 (kr 1.000)

	2012	2013	2014	2015
Basis netto driftsutgifter	1 430 881	1 436 088	1437 001	1 435 970
DRIFTSTILTAK				
10. Politiske styringsorganer				
Avvikling av videooverføring fra kommunestyret	-20	-20	-20	-20
Reduserte utgifter Hedmark Revisjon IKS	-86	-86	-86	-86
Sum	-106	-106	-106	-106
11. Adm. og fellesutgifter				
Inndragning av 1 årsverk regnskap (skanning)	0	-394	-394	-394
Inndragning av 1 årsverk lønn	0	-455	-455	-455
Generelt prosentvis kutt	-411	-411	-411	-411
Administrative/merkantile stillinger	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Øke gebyr for ambulerende skjenkebevilgning fra kr 250 til kr 500	-60	-60	-60	-60
Endring av fordelingsnøkkel NAV iht. endret rustjeneste	-92	-183	-183	-183
Sum	-1 063	-2 503	-2 503	-2 503
20. Barnehage				
Generelt prosentvis kutt	-284	-284	-284	-284
Etablering av Simenstua barnehage	0	1 295	2 845	2 845
Økt behov for tiltak til barn med nedsatt funksjonsevne	400	400	400	400
Økt behov for spesialpedagogisk hjelp	200	200	200	200
Inndragelse av 0,833 årsverk barneveileder	0	0	0	0
Korreksjoner/oppgaveendringer statsbudsjettet	2 587	3 517	3 517	3 517
Sum	2 903	5 128	6 678	6 678
30. Undervisning				
Generelt prosentvis kutt	-1 265	-1 265	-1 265	-1 265
Endring av bemanningsnorm i SFO	-400	-800	-800	-800
Reduksjon av ekstramidler til skolebibliotek	-300	-300	-300	-300
<u>302 Nes ungdomsskole og RAUS</u>				
Omorganisering av det spesialpedagogiske tilbudet for elever med sosiale og emosjonelle vansker	-650	-1 300	-1 300	-1 300
Stenging av svømmebassenget på Nes	230	300	300	300
<u>303 Brumunddal ungdomsskole</u>				
Justering i forbindelse med stilling som badevakt	0	0	0	0
Sum	-2 385	-3 365	-3 365	-3 365
40. Pleie og omsorg				
<u>401 Omsorgsdistrikt Moelv</u>				
Støttekontakter - omlegging av tjenesten	-300	-300	-300	-300
Sentralisering av base for hjemmetjenesten	-63	-63	-63	-63
Reduksjon leiebil	-100	-100	-100	-100
Omlegging brukerstyrt personlig assistent (BPA)	-400	-400	-400	-400

Alternativ transport	-140	-180	-180	-180
Reduksjon utgifter til postkjøkken	-50	-50	-50	-50
Opphør multidose	-60	-60	-60	-60
Reduksjon utgifter til vedlikehold av transportmidler	-40	-40	-40	-40
Øke husleieinntekter Parkvegen 8	-520	-520	-520	-520
Endring i antall korttidsplasser og langtidsplasser	-250	-250	-250	-250
Styrking av omsorgslønn	250	250	250	250
Styrking av diverse lønnsposter	1 350	1 350	1 350	1 350
Økt opplæring	0	40	40	40
Økte betalingssetser for hjemmetjenester	-12	-12	-12	-12
<u>405 Omsorgsdistrikt Nes</u>				
Utskifting av gammelt inventar og utstyr	236	269	269	269
Økt opplæringsbudsjett	43	100	100	100
Vedlikehold av transportmidler	98	100	100	100
Økning av støttekontaktbudsjettet	106	106	106	106
Styrking av diverse driftsarter	79	79	79	79
Mindreinntekt brukerbetaling for hjemmetjenester	54	54	54	54
Mindreinntekt langtidsopphold	68	68	68	68
Mindreinntekt korttidsopphold	170	170	170	170
Lavere prisvekst enn forventet på husleier	58	58	58	58
Nedleggelse av Øytun dagtilbud (5 dagers AO-tilbud)	-356	-356	-356	-356
Tilbud om bofellesskap	-856	-1 712	-1 712	-1 712
Styrking av hjemmetjeneste / korttidsopphold	0	764	764	764
Økte betalingssetser for hjemmetjenester	-12	-12	-12	-12
<u>407 Omsorgsdistrikt Brumunddal</u>				
Økning post fastlønn	223	223	223	223
Inndragning 100 % kvalitetsleder	-638	-638	-638	-638
Inndragning 40 % aktivitørstilling	-168	-168	-168	-168
Økning variable lønnsposter	677	677	677	677
Reduksjon post støttekontakter/omsorgslønn	-113	-113	-113	-113
Økning post medisinske forbruksvarer	235	235	235	235
Reduksjon post medikamenter	-150	-150	-150	-150
Avvikle multidose i langtidsavdelingen	-78	-78	-78	-78
Økning post kjøp av tjenester fra private	83	83	83	83
RO-midler	-200	-200	-200	-200
Økt inntekt betaling opphold korttidsplasser	-105	-105	-105	-105
Diverse utgiftsreduksjoner/inntektsøkninger	-33	-33	-33	-33
Økte betalingssetser for hjemmetjenester	-12	-12	-12	-12
<u>409 Omsorgsdistrikt Furnes</u>				
Økning brukere med brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	879	879	879	879
Økning av ferievikarbudsjettet	393	393	393	393
Økt lønnsutgift støttekontakt	140	140	140	140
Reduksjon i inntekter	183	183	183	183
Holde 2,67 årsverk vakant	-1 289	-1 289	-1 289	-1 289
Redusert omsorgslønn	-197	-197	-197	-197
Holde 1 årsverk hjemmehjelp vakant	-408	-408	-408	-408
Økte betalingssetser for hjemmetjenester	-12	-12	-12	-12
<u>420 Bjønnhaug avlastningssenter</u>				
Generelt prosentvis kutt	-50	-50	-50	-50
Omgjøring av 0,5 årsverk miljøterapeut til miljøterapeut m/vid.	12	12	12	12
Reduksjon av andre lønnsposter	-12	-12	-12	-12
<u>421 Rehabilitering</u>				
Styrking av diverse lønnsposter	176	176	176	176
Holde stillinger vakant	-230	-230	-230	-230

<u>422 Demente</u>				
Styrking av fastlønn	549	549	549	549
Holde stillinger vakante	-683	-683	-683	-683
<u>423 Ringsaker AO-senter</u>				
Generelt prosentvis kutt (72 % av vakant stilling holdes ledig)	-55	-55	-55	-55
<u>424 Psykisk helse</u>				
Reduksjon variable lønnsposter	-82	-82	-82	-82
Sammenslåing av rustjenesten i NAV og enhet psykisk helse	727	1 454	1 454	1 454
<u>449 Pleie og omsorg – ikke fordelte enheter</u>				
Samhandlingsreformen	39 817	39 817	39 817	39 817
Sammenslåing av omsorgsdistrikter	-810	-800	-800	-800
Inndecking av reduksjon vertskommunetilskudd	2 659	1 769	1 769	1 769
Overføring av leievask fra RE renhold	2 731	2 731	2 731	2 731
Sum	43 512	43 359	43 359	43 359
50. Barne- og ungdomsvern				
Redusert bruk av sykevikar	-148	-148	-148	-148
Styrking av rammen fosterhjem/institusjon/besøks hjem	600	600	600	600
Økte utgifter fosterhjem/institusjon og besøks hjem	1 293	1 533	1 533	1 533
Avvikling av ettervern for ungdom	-223	-223	-223	-223
Reduksjon i lønn fosterhjem	-132	-132	-132	-132
Avvikling eksternt advokat	-570	-570	-570	-570
Innsparing MST-tiltak for ungdomsfamilier	-218	-218	-218	-218
Avvikling av støttekontakt	-30	-30	-30	-30
Redusert kjøp av hybeloppfølging ved ettervern	-120	-360	-360	-360
Sum	452	452	452	452
51. Sosiale tjenester				
Styrking av rammen	1 150	1 150	1 150	1 150
Øke sosialhjelps budsjettet ved omdisponeringer innenfor rammen	607	857	857	857
Fjerning av ferie- og julebidrag fra normeringsreglementet	-350	-350	-350	-350
Opprettelse av 5 årsverk miljøarbeider	0	3 395	3 395	3 395
Reduksjon bl.a. kjøp av private behandlingss plasser	0	-2 755	-2 755	-2 755
Husleieinntekt bolig for rusmisbrukere	0	-480	-480	-480
Samarbeidsprosjekt ungdom	-250	-250	-250	-250
Omorganisering NAV Ringsaker	-250	-500	-500	-500
Overføring av rustjenesten i NAV til psykisk helse	-727	-1 454	-1 454	-1 454
Inndragning 1 årsverk miljøarbeider	-236	-473	-473	-473
Sum	-56	-860	-860	-860
52. Helsestasjoner				
Reduksjon kurs og annen opplæring	-56	-56	-56	-56
Sum	-56	-56	-56	-56
55. Kultur og fritid				
Økt tilskudd til lag og foreninger	350	350	350	350
Generelt prosentvis kutt	-87	-87	-87	-87
Endring av driften ved Brumunddal motor- og aktivitetssenter	-40	-80	-80	-80
Reduksjon bemanning tilrettelagte kulturtilbud	-250	-500	-500	-500
Økt leie av idrettshaller og kulturbygg med 2 % utover normal prisstigning	-54	-54	-54	-54
Inndecking av det generelle kuttet	87	87	87	87
Sum	6	-284	-284	-284

56. Kulturskolen				
Handlingsprogram for kulturskolen - opprettelse av 0,5 årsverk	250	250	250	250
Generelt prosentvis kutt	-23	-23	-23	-23
Økt egenbetaling i kulturskolen med 2 % utover generell prisstigning	-127	-127	-127	-127
Sum	100	100	100	100
57. Bibliotek				
Reduksjon annonser, inventar og utstyr	-27	-27	-27	-27
Nedleggelse av bibliotekfilialer	-140	-281	-281	-281
Sum	-167	-308	-308	-308
60. Brann				
Prøveordning felles overordnet vakt med nabobrannvesen	-12	-12	-12	-12
Kompensasjon for overordnet vakt	-150	-150	-150	-150
Merutgift lønn dagstyrken	62	62	62	62
Vedlikehold førerkort kode 160 t	50	50	50	50
Inntekt nedbrenning hus i forbindelse med øvelse	-25	-25	-25	-25
Økt stillingsprosent sekretær	43	43	43	43
Større feiebehov enn tidligere budsjettet	-24	-24	-24	-24
Reduksjon av bemanning brannvaktlag på Nes	-450	-450	-450	-450
Økt gebyr for feiing og tilsyn med fyringsanlegg utover generell prisstigning	-119	-119	-119	-119
Sum	-625	-625	-625	-625
61. Landbruk				
Reduksjon kjøregodtgjørelse	-20	-20	-20	-20
Reduksjon driftsutgifter	-49	-49	-49	-49
Reduserte inntekter	49	49	49	49
Sum	-20	-20	-20	-20
62 Teknisk drift				
Redusert vegvedlikehold	-108	-108	-108	-108
Sum	-108	-108	-108	-108
62 Teknisk drift VAR				
VANN				
Kjøp av vann fra Hias IKS	239	239	239	239
Kjøp av vann fra Lillehammer	73	73	73	73
Generell prisvekst	209	209	209	209
Endret avgiftsgrunnlag	-521	-521	-521	-521
Sum	0	0	0	0
AVLØP				
Levering avløp Hias	775	775	775	775
Levering avløp til Lillehammer	10	10	10	10
Generell prisvekst	124	124	124	124
Endret avgiftsgrunnlag	-909	-909	-909	-909
Sum	0	0	0	0
SEPTIK				
Økte transport og leveringsutgifter	479	479	479	479
Endret avgiftsgrunnlag	-479	-479	-479	-479
Sum	0	0	0	0
RENOVASJON				
Utgifter til Hias	1 257	1 257	1 257	1 257
Endret avgiftsgrunnlag	-1 257	-1 257	-1 257	-1 257
Sum	0	0	0	0

63. Kart og byggesak				
Økning av gebyrene	-400	-400	-400	-400
Økning kostnader til GIS samarbeidet	400	400	400	400
Generelt prosentvis kutt	-9	-9	-9	-9
Sum	-9	-9	-9	-9
70. Kemnerkontoret				
Reduksjon driftsutgifter	-22	-22	-22	-22
Sum	-22	-22	-22	-22
71. Servicesenteret				
Salg av informasjon til eiendomsmeglere	-63	-63	-63	-63
Reduksjon arbeidstøy	-10	-10	-10	-10
Reduksjon annonser	-40	-40	-40	-40
Reduksjon overtid	-40	-40	-40	-40
Telefoni	129	129	129	129
Sum	-24	-24	-24	-24
80. Renhold				
Redusert renholdsfrekvens på bo- og akt. sentrene	-839	-839	-839	-839
Inndragning av felleshjemler	-109	-109	-109	-109
Reduksjon av 0,22 årsverk	-88	-88	-88	-88
Oppjustering av driftsposter	375	375	375	375
Korreksjon av lønnsutgifter	404	404	404	404
Økt areal Moelv helsestasjon opprettelse av 0,05 årsverk	27	27	27	27
Økt areal Hempa skole opprettelse av 0,1 årsverk	54	54	54	54
Netto merutgift NAV	65	65	65	65
Simenstua barnehage opprettelse. av 0,4033 årsverk fra 1.8.2013		90	216	216
Nedleggelse av RAUS	-102	-205	-205	-205
Overføring av leievask til pleie og omsorg	-2 731	-2 731	-2 731	-2 731
Endret drift av Brumunddal motorsenter	-32	-64	-64	-64
Sum	-2 976	-3 021	-2 895	-2 895
81. Bygg og eiendom				
Opprettelse av 0,5 årsverk fagarbeider boliger og vedlikehold	250	250	250	250
Omdisponerte FVD utgifter	-250	-250	-250	-250
Reduserte driftsutgifter ved svømmeanlegg	-100	-100	-100	-100
Andre reduserte driftsutgifter	-182	-182	-182	-182
Energiøkonomisering - redusert energiforbruk	-300	-300	-300	-300
Salg av kommunale eiendommer/ redusert drift og vedlikehold	-140	-280	-280	-280
Nedleggelse av Jølstad/ redusert drift og vedlikehold	-150	-300	-300	-300
Nedleggelse av Motorsenteret - energireduksjon	-39	-78	-78	-78
Stenging av svømmebassenget på Nes	-130	-130	-130	-130
Sum	-1 041	-1 370	-1 370	-1 370
82. Matproduksjon				
Generelt kutt i driftsrammen	-60	-60	-60	-60
Ekstraordinær økning matvarekjøp	370	370	370	370
Justering av gebyrregulativet	-190	-190	-190	-190
Merinntekt matsalg/cateringsalg	-180	-180	-180	-180
Sum	-60	-60	-60	-60
87. Overføringer				
Generelt prosentvis kutt	-81	-81	-81	-81
Sum	-81	-81	-81	-81

88. Tilleggsbevilgninger				
Reduksjon kommunestyrets tilleggsbevilgningspost	-250	-250	-250	-250
Reduksjon tilleggsbevilgningspost energi	-75	-75	-75	-75
	-325	-325	-325	-325
Sum netto driftstiltak	38 174	36 217	37 893	37 164
Sum netto driftsutgifter	1 468 730	1 471 980	1 474 569	1 473 538

2.3 Investerings tiltak 2012 - 2015

I tabellen under er det listet opp investerings tiltak som foreslås i perioden. En samlet oppstilling for 2012 med finansiering pr prosjekt er inntatt i hoveddel 2 i dokumentets talldel. Investeringsprosjekter hvor virksomhetsområdene selv overfører driftsmidler er avmerket med note *).

Tabell 2.3.1 Investerings tiltak 2012-2015 (kr 1.000)

	2012	2013	2014	2015	Prosjekt
INVESTERINGSTILTAK					
11. Adm. og fellesutgifter					
Arealplanlegging	500	500	500	500	50103
Innløsning av grunn	300	300	300	300	50104
Grunnerverv tomter	5 000	5 000	5 000	5 000	50150
Mindre grunnerverv	700	700	700	700	50188
Ventilasjon og andre inv.m. oppgr. av kommunebygget	500	500	500	500	60301
Avfallssorteringsanlegg kommunebygget	200	0	0	0	50169
Sum	7 200	7 000	7 000	7 000	
20 Barnehage					
Ny barnehage Stavsberg	22 000	3 000	0	0	60618
Ombygging Kilde	0	0	3 000	12 000	60628
Nytt barnehagetilbud, Brøttum/Næroset	0	0	0	7 000	60629
Sum	22 000	3 000	3 000	19 000	
30 Undervisning					
Investeringer i grunnskolen	500	500	500	500	60400
Opprusting miljørettet helsevern	1 000	1 000	1 000	1 000	60413
Brøttum barne- og ungdomsskole	0	46 000	20 945	0	60420
Moelv skole	0	5 000	101 657	20 000	60430
Stavsberg skole	0	0	0	10 000	60431
Mørkved skole	0	0	0	25 000	60432
Hempa skole, påbygg og ventilasjon	7 233	0	0	0	60434
Ufordelt investering VO 30	845	0	0	30 000	60440
Ventilasjonsanlegg Moelv u-skole	850	0	0	0	60513
Sum	10 428	52 500	124 102	86 500	
40. Pleie- og omsorg					
Inventar og utstyr	1 750	1 750	1 750	1 750	53701
Branntiltak	250	250	250	250	60715
Avlastningscenter barn og unge	1 000	40 090	0	0	60716
Tilskudd avlastningscenter barn og unge		-8 000	0	0	60716
Sum	3 000	34 090	2 000	2 000	
51. Sosiale tjenester					
Kjøp av flyktningebolig, jf. k.sak 36/05	2 100	1 050	2 100	1 050	54107
Boliger for rusmisbrukere	7 024	0	0	0	54108
Investeringsstilskudd	-3 468	0	0	0	54108
Sum	5 656	1 050	2 100	1 050	
55. Kultur og fritid					
Teatersalen – opprusting	6 350	0	0	0	61121
Moelv kulturhus - forprosjekt	0	1 500	1 500	0	61126
Utendørs kulturarenaer	0	1 000	1 500	0	61128
Utvikling av Prøysenamfi	650	2 000	3 000	0	61129
Kulturinvesteringer udisponert	0	1 500	0	6 000	61131
Sum	7 000	6 000	6 000	6 000	

57. Bibliotek					
Ombygging og restaurering bibliotek Brumunddal	2 000	3 000	0	0	61132
Sum	2 000	3 000	0	0	
60. Brann					
Kjøretøy brann	770	770	770	770	54807
Sum	770	770	770	770	
62. Teknisk drift (innenfor VAR)					
<u>Vann (Hovedtjeneste 60)</u>					
Transportmidler	300	300	300	300	70005
Sanering vannledninger	400	3 950	5 900	6 400	71000
Rehabilitering styring trykkøkere/PLS	300	300	500	500	71012
Vannbehandling	1 000	1 000	1 000	1 000	71022
Flåhagen høydebasseng	0	8 400	0	0	71029
Rehabilitering maskin/bygg	0	500	500	500	71030
Fjølstad III	0	0	800	0	71041
Sanering Jensstuvegen, Moelv	0	1 400	0	0	71050
Sanering Myravegen, Br.dal	0	2 000	0	0	71051
Sanering Markavegen, Furnes	0	700	0	0	71052
Sanering Lille Ringveg, Br.dal	0	750	0	0	71053
Sanering Brennerivn, Br.dal	0	1 750	0	0	71054
Sanering Skarpsno TØ - Kjos	0	0	2 500	0	71055
Sanering Storgata, Moelv syd	0	1 600	0	0	71056
Utbyggingsavtaler	700	1 000	1 000	1 000	71061
Lefstorget - Kirkenær	0	4 100	0	0	71062
Bergshøgda	0	0	5 800	0	71063
Trykkøker Åsen	0	750	0	0	71068
Varmesentral Nes/Moelv	1 000	0	0	0	71075
Sangheim - Solheimkrysset	640	0	0	0	71077
Sanering Skarpsno 2	0	3 600	0	0	71078
Sanering Skarpsno TØ - Kjos 2	0	0	0	5 100	71079
Storåsen høydebasseng	5 000	0	0	0	71080
<u>Avløp (Hovedtjeneste 61)</u>					
Transportmidler	300	300	300	300	70005
Rehabilitering styring pumpestasjoner/PLS	300	300	500	500	72017
Rehabilitering maskin/bygg	1 000	1 000	1 000	1 000	72023
Sanering avløpsledninger	1 000	4 000	5 900	6 400	72027
Fjølstad III	0	0	800	0	72043
VA-avtale Sjusjøen – Moelv	13 600	13 500	0	0	72 050
VA-avtale Sjusjøen – Moelv, tilskudd	- 13 600	- 13 500	0	0	72 050
Sanering Jensstuvegen, Moelv	0	1 400	0	0	72052
Sanering Myravegen, Br.dal	0	2 000	0	0	72053
Sanering Markavegen, Furnes	0	700	0	0	72054
Sanering Lille Ringveg, Br.dal	0	750	0	0	72055
Sanering Brennerivn., Br.dal	0	1 750	0	0	72056
Sanering Skarpsno TØ - Kjos 1	0	0	2 500	0	72057
Sanering Storgata, Moelv Syd	0	1 600	0	0	72058
Utbyggingsavtaler	650	1 000	1 000	1 000	72061
Bergshøgda	0	0	1 500	0	72062
Rehabilitering pumpestasjoner	1 000	1 000	1 000	1 000	72066
ENØK/renseprosess	1 000	1 000	1 000	1 000	72067
Rom for sentrifuge, Moelv	3 000	0	0	0	72068
EU vanddirektiv	200	200	0	0	72069
Tilbakeslagssikring pumpestasjoner	0	1 000	1 000	0	72070
Varmesentral Nes/Moelv	1 000	0	0	0	72078

Sangheim-Solheimkrysset	780	0	0	0	72080
Sanering Skarpsno 2	0	3 600	0	0	72082
Sanering Skarpsno TØ - Kjos 2	0	0	0	2 100	72083
Avløpsledning langs Flagstadelva	2 500	0	0	0	72084
Sanering avløp	0	0	0	0	72085
Ventilasjon på renseanlegg	5 000	0	0	0	72086
Sum	27 070	53 700	34 800	28 100	
62. Teknisk drift (utenfor VAR)					
<i>Bolig (Hovedtjeneste 51)</i>					
Næringsområder	500	500	500	500	73007
Kylstad 7	0	2 000	0	0	73022
Fjølstad III, tomtefelt	0	0	3 000	0	73027
Lille Almerud III	0	0	0	4 600	73032
Pellerviken	0	0	0	2 000	73033
Tomteutvikling	1 000	1 000	1 000	1 000	73036
Stavsjø, Torsberget II	0	0	1 100	0	73037
Fjølstad I, delfelt II	0	2 300	0	0	73041
Stavsjø, sentrum B40	0	3 000	0	0	73042
Bruvollhagan VI	0	0	3 350	0	73043
Helgøya, Bjørkelunden	0	2 900	0	0	73044
Årengen skole, boligtomter	1 000	0	0	0	73045
Minka IV, delfelt	3 900	0	0	0	73046
Minka V, delfelt	0	0	0	5 100	73047
Revlinghagan, utvidelse	0	0	0	1 500	73048
Ulvehagan, utvidelse	0	0	0	4 000	73049
<i>Veier (Hovedtjeneste 53)</i>					
Erstatning grunn/gjerde	500	500	500	500	70000
Utskifting av gatelysmaster	350	350	350	350	70001
Asfaltering grusveger	700	700	700	700	70002
Trafikksikkerhet	2 200	1 200	1 200	1 200	70003
Estetisk opprusting	1 500	1 500	1 500	1 500	70004
Transportmidler - veg*)	200	0	0	0	70005
Større maskiner - veg*)	650	0	0	0	70007
Lettere maskiner - veg*)	105	0	0	0	70008
Utstyr/maskiner - park*)	510	0	0	0	70017
Utbedring av kommunale veger	1 500	1 500	1 500	1 500	70033
Torgplassen i Brumunddal	5 600	0	0	0	70038
Fjølstad III, ekstern veg/fortau	0	0	2 700	0	70040
Friområde Moelv	0	0	3 000	0	70051
Kryss Møllergt/Åsmarkvn/Bettavn	1 000	0	0	0	70052
Turveger	750	750	750	750	70054
Utbyggingsavtaler	1 000	1 000	1 000	1 000	70058
Lille Almerud III	0	0	2 750	0	70059
VA-avtale fjellet, gang- og sykkelsti	600	600	0	0	70062
VA-avtale fjellet, gang- og sykkelsti, tilskudd	-600	-600	0	0	70062
Åsmarkvegen v/Euronic, Moelv	1 000	0	0	0	70067
Bettavegen/Parkvegen, Moelv	2 500	0	0	0	70068
Jernbanestasjonen, Moelv	0	2 200	0	0	70069
Utsmykning/belysning	2 000	2 000	2 000	2 000	70076
Strandparken Brumunddal	5 000	0	0	0	70077
Gangveg langs Brumunda	3 000	0	0	0	70078
Gangveg til ny skole Moelv	0	1 500	0	0	70080
Stavsberg tidl. militære omr. parkering/adkomst	0	0	0	0	70082
Jernbaneundergang Brumunddal	2 500	5 000	0	0	70083
Rundkjøring Storgata-Industrivegen, Moelv	4 000	2 500	0	0	70089
Park	2 000	2 000	0	0	70092
Opprusting av gågata siste parsell	2 500	0	0	0	70093

Park ved bankplassen	1 000	0	0	0	70094
Nygata, Nedre del	4 500	0	0	0	70096
Broparken	0	500	3 500	0	70097
Offentlige toaletter	1 000	0	0	0	70098
Fjernvarme opplegg/ventilasjon m.v.	1 000	0	0	0	70099
Riving/klargjøring for torg	1 000	0	0	0	70100
Breddeutvidelse eksisterende veg Bruvollhagan	1 000	0	0	0	70101
Felles inntekstpost overført fra drift*)	-1 465	0	0	0	
Sum	55 500	34 900	30 400	28 200	
63. Kart og byggesak					
Kartlegging *)	100	0	0	0	55000
EDB kart og byggesak *)	50	0	0	0	55001
Felles inntekstpost overført fra drift *)	-150	0	0	0	
Sum	0	0	0	0	
81. Bygg og eiendom					
Enøk	750	750	750	750	60000
Energimerking av bygg	1 050	0	500	500	60006
VO30 undervisning - påkostning	1 000	1 000	750	750	60414
Brannvarsling og nød/ledelys div bygg	500	500	250	250	60433
Påkostning PLO	750	750	750	750	60707
Sum	4 050	3 000	3 000	3 000	
82. Matproduksjon					
Produksjonsutstyr	500	500	500	500	53604
Sum	500	500	500	500	
87. Overføringer					
Kirkegårdsutvidelse Brumunddal kirkegård	5 000	0	0	0	80050
Sum	5 000	0	0	0	
89. Andre felles konti					
Egenkapitalinnskudd KLP	3000	3000	3000	3000	50199
Sum	3 000	3 000	3 000	3 000	
Sum investeringer	153 174	202 510	216 672	185 120	

2.4 Oversikt årsbudsjett 2012 og økonomiplan 2012 - 2015

Tabellen under viser totalt antall årsverk innenfor de ulike virksomhetsområder. Endringer i personalressursene er beskrevet under de enkelte virksomhetsområder i kapittel 4.

Tabell 2.4.1 Personalressurser, årsverk, 2011–2015

Virksomhetsområde	2011	2012	2013	2014	2015
11 Administrasjon og fellesutgifter	79,59	78,09	78,09	78,09	78,09
20 Barnehage	199,76	199,76	207,26	207,26	207,26
30 Undervisning	573,19	574,94	574,94	574,94	574,94
40 Pleie og omsorg	740,23	749,39	749,39	749,39	749,39
50 Barnevern	45,75	48,75	48,75	48,75	48,75
51 Sosiale tjenester	35,35	32,35	32,35	32,35	32,35
52 Helsestasjoner	24,16	24,16	24,16	24,16	24,16
55 Kultur og fritid	23,42	23,78	23,78	23,78	23,78
56 Kulturskole	11,69	12,19	12,19	12,19	12,19
57 Bibliotek	11,36	10,93	10,93	10,93	10,93
60 Brann	18,79	18,87	18,82	18,82	18,82
61 Landbruk	10,09	10,09	10,09	10,09	10,09
62 Teknisk drift	54,00	56,00	56,00	56,00	56,00
63 Kart og byggesak	16,50	16,50	16,50	16,50	16,50
70 Kemnerkontoret	15,06	15,06	15,06	15,06	15,06
71 Servicesenter	10,15	10,15	10,15	10,15	10,15
80 Renhold	103,83	100,30	100,30	100,30	100,30
81 Bygg og eiendom	44,68	45,48	45,48	45,48	45,48
82 Matproduksjon	21,33	21,33	21,33	21,33	21,33
Sum årsverk	2038,93	2048,12	2055,57	2055,57	2055,57
Årsverk lærlinger	32,00	32,00	32,00	32,00	32,00
Sum årsverk	2070,93	2080,12	2087,57	2087,57	2087,57

Det er i budsjettet foreslått opprettet 20,55 årsverk og inndratt 18,54 årsverk, dvs. en vekst på 2,01 årsverk. Veksten i antall årsverk fra opprinnelig vedtatt budsjett for 2011 til 2012 utgjør 9,19 årsverk inkl. lærlinger. Differansen på 7,18 årsverk har sammenheng med at det i 2011 har blitt opprettet og inndratt stillinger i forbindelse med enkeltsaker. Det vises for øvrig til omtale av årsverksendringene i kommentaren til tabellene over personalressurser for de enkelte virksomhetsområder i kapittel 4.

I tabellen under fremvises hovedtallene fra driftssiden i rådmannens forslag til budsjett 2012 og økonomiplan 2012-2015. Hva som påvirker de frie inntektene utover i perioden er omtalt i kapitlene 1.2 og 4.23.

Tabell 2.4.2 Driftsbudsjett 2012 - 2015, sammendrag (kr 1.000)

	2012	2013	2014	2015
Driftsutgifter	1 917 506	1 922 709	1 924 425	1 924 261
Driftsinntekter	593 140	597 163	597 431	595 766
Netto driftsutgifter (-)	1 324 366	1 325 546	1 326 994	1 328 495
Frie inntekter mv	1 400 860	1 404 199	1 405 244	1 407 271
Brutto driftsresultat	76 494	78 653	78 250	78 776
Eksterne finansinntekter	87 222	88 394	89 530	89 259
Eksterne finansutgifter	148 639	157 403	165 224	173 982
Netto driftsresultat	15 077	9 644	2 556	-5 947

Brutto driftsresultat viser det økonomiske resultatet av kommunens ordinære driftsvirksomhet før det tas hensyn til finansposter som renteutgifter/-inntekter, avdrag på lån og utlån. Brutto driftsresultat

skal være tilstrekkelig stort til å dekke netto utgifter til renter og avdrag. I 2015 er ikke brutto driftsresultat på 78,776 mill. kroner tilstrekkelig til å dekke netto finansutgifter på 84,723 mill. kroner, og en får et negativt netto driftsresultat på 5,947 mill. kroner. Konsekvensen av dette er en reduksjon i kommunens egenkapital i 2015 på 5,947 mill. kroner.

Netto driftsresultat viser hvilke driftsinntekter kommunen har tilbake etter at driftsutgifter og netto finansutgifter er dekket. Netto driftsresultat i % av driftsinntektene i kommunen (netto resultatgrad) måler hvor mye som prosentvis er igjen til å dekke fremtidige driftsutgifter, investeringer og avsetninger. I budsjett 2012 er netto resultat grad på 0,76 %. Målsettingen i kommuneplanen er at netto resultatgrad bør være på minimum 3 %. Hvis det legges til grunn et normtall på 3 % burde budsjettet netto driftsresultat utgjøre minst 59,820 mill. kroner.

Størrelsen på netto driftsresultat i økonomiplanperioden er et uttrykk for hvor stramt budsjettet er. Det er grunn til å uttrykke bekymring for kommunens driftsnivå, som for tiden er høyere enn de løpende driftsinntektene. I hele økonomiplanperioden må ytterligere økninger av driftsutgiftene finansieres ved økte driftsinntekter. Det er fortsatt påkrevd å bruke utbytte fra aksjene i Eidsiva Energi AS og Vangsvæien 73 AS for å ha tilstrekkelig med midler til driften.

Tabell 2.4.3 viser nivået på netto driftsutgifter i perioden 2012-2015 fordelt på det enkelte virksomhetsområde. Tallene inneholder virksomhetenes overføring av driftsmidler til investeringsbudsjettet (i 2012), samt andre kalkulatoriske kostnader (alle år).

Tabell 2.4.3 Netto driftsutgifter pr virksomhetsområde 2012-2015 (kr 1.000)

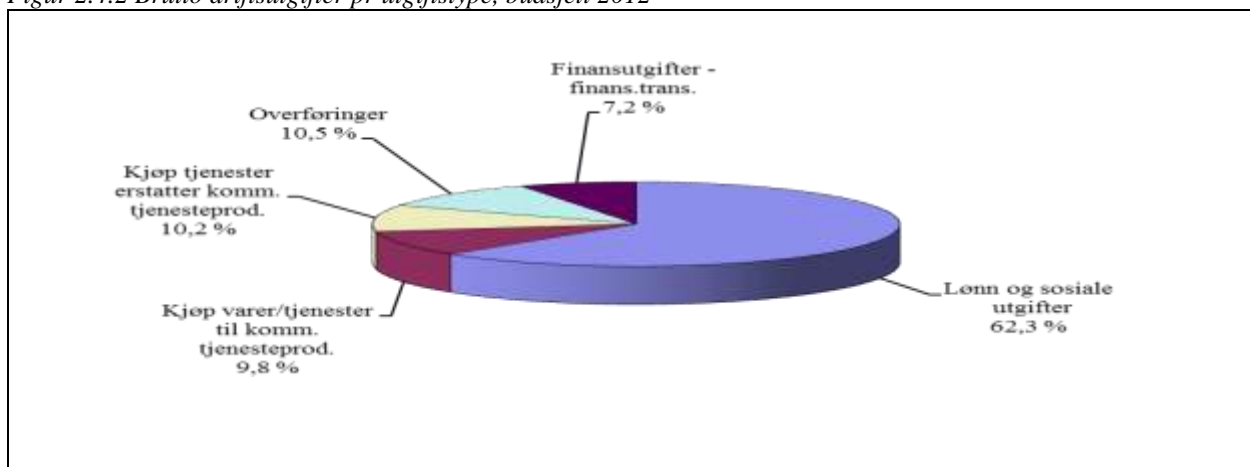
	2012	2013	2014	2015
10. Pol. styringsorganer mv.	8 591	9 903	8 591	10 105
11. Adm. og fellesutgifter	105 291	103 987	104 173	103 817
20. Barnehage	172 438	174 663	176 213	176 213
30. Undervisning	331 537	331 715	330 757	331 086
40. Pleie- og omsorg	410 370	409 123	407 999	406 905
50. Barnevern	37 072	37 072	37 072	37 072
51. Sosiale tjenester	58 691	57 887	57 887	57 887
52. Helsestasjoner	14 075	14 075	14 075	14 075
55. Kultur og fritid	22 549	21 931	21 931	21 931
56. Kulturskole	5 668	5 668	5 668	5 668
57. Bibliotek	6 566	6 425	6 425	6 425
60. Brann	17 988	17 988	17 988	17 988
61. Landbruk	4 885	4 826	4 826	4 826
62. Teknisk drift	28 039	28 039	28 039	28 135
62. Teknisk drift (VAR)	0	0	0	0
63. Kart og byggesak	2 137	2 137	2 137	2 137
70. Kemnerkontoret	5 367	5 367	5 367	5 367
71. Servicesenter	5 872	5 907	5 872	5 907
80. Renhold	44 667	44 622	44 748	44 748
81. Bygg og eiendom	68 633	69 182	71 487	73 106
82. Matproduksjon	14 835	14 835	14 835	14 835
87. Overføringer	23 698	23 622	24 375	23 358
88. Tilleggsbevilgninger	113 022	113 022	113 022	113 022
89. Felles motpost kalkulerte poster mv.	-45 262	-46 017	-48 919	-51 076
Sum netto driftsutgifter	1 456 729	1 455 979	1 454 568	1 453 537

Av tabellen kan det se ut som om teknisk drift og kart og byggesak utgjør en liten andel av kommunens virksomhet. Dette har sammenheng med at inntektene dekker hele eller deler av utgiftene.

Virksomhetsområdene barnehage, undervisning og pleie og omsorg utgjør de største andelene av kommunens brutto driftsutgifter. Barnehageområdets andel av driftsutgiftene utgjør 10,4 %, undervisning 19,7 %, mens pleie og omsorgs andel er på 27,8 %.

Figur 2.4.2 viser fordelingen av utgiftssiden inkl. eksterne finansutgifter i driftsbudsjettet, som utgjør til sammen 2,066 mrd. kroner. Dette beløpet fremkommer som summen av de alminnelige driftsutgifter på 1,918 mrd. kroner og de eksterne finansutgiftene på 148,939 mill. kroner.

Figur 2.4.2 Brutto driftsutgifter pr utgiftstype, budsjett 2012

I en tjenestebasert virksomhet vil lønnsutgiftene være den dominerende utgiftsarten. Lønn og sosiale utgifter utgjør til sammen 1,288 mrd. kroner, eller 62,3 % av utgiftsnivået i kommunen. I tillegg kommer avsetninger til lønnsreserven (som inngår i overføringsutgiftene) med 111,928 mill. kroner. Hvis denne reserven innregnes utgjør samlet lønnsbudsjett 1,4 mrd. kroner, tilsvarende 67,8 % av de samlede driftsutgiftene.

Utgifter til ”kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon” omfatter en rekke driftsutgifter som ulike former for forbruksmateriell, vedlikeholdsmateriell, post- og banktjenester, forsikringer, annonsering, opplæring, transport, energi, ulike leieutgifter, inventar/utstyr m.m. Til sammen utgjør dette 201,811 mill. kroner.

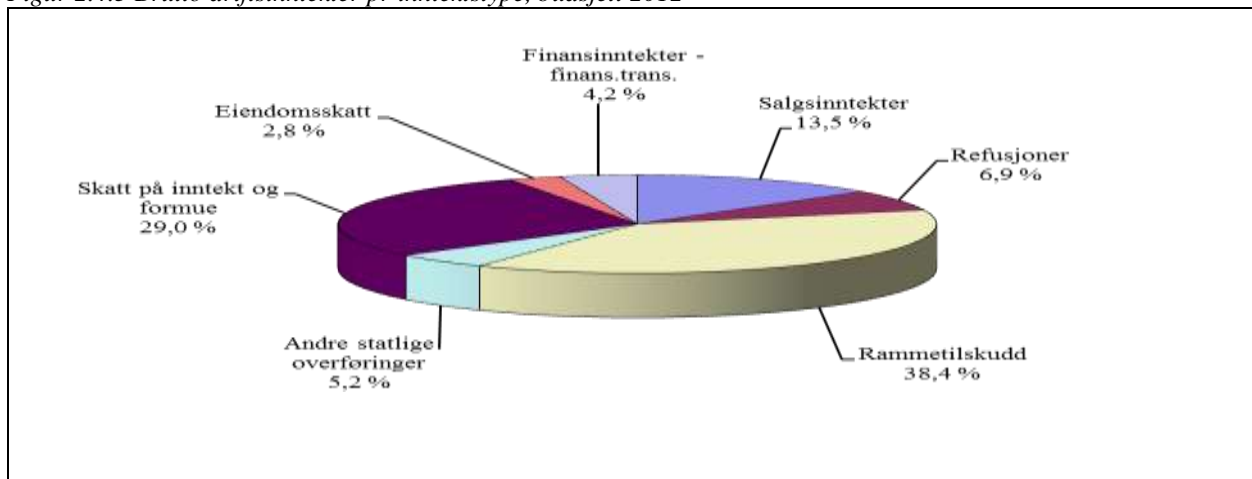
”Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon” omfatter kjøp av tjenester fra staten, fylkeskommunen, andre kommuner, interkommunale selskaper og foretak og private. I sum utgjør dette 209,915 mill. kroner.

”Overføringer” omfatter overføringer til andre offentlige virksomheter, interkommunale selskaper og foretak, lag og foreninger, privatpersoner m.m. I tillegg er alle tilleggsbevilgningsposter med unntak av strømsreserven budsjettert som overføringer. Det er budsjettert med totalt 217,307 mill. kroner i overføringer. Av dette utgjør tilleggsbevilgningsposter 113,022 mill. kroner.

”Finansutgifter” er renteutgifter, avdrag og sosiale utlån, og utgjør til sammen 148,639 mill. kroner.

Figur 2.4.3 viser fordeling av inntektssiden inkl. eksterne finansinntekter i driftsbudsjettet, som utgjør til sammen 2,081 mrd. kroner. Dette beløpet fremkommer som summen av de alminnelige driftsinntektene på 1,994 mrd. kroner og de eksterne finansinntektene på 87,222 mill. kroner.

Figur 2.4.3 Brutto driftsinntekter pr inntektstype, budsjett 2012

”Salgsinntekter”, dvs. ulike former for brukerbetalinger, oppholdsavgifter, husleieinntekter, konsesjonskraftinntekter, årsavgifter med videre, utgjør 281,078 mill. kroner.

”Refusjoner” omfatter bl.a. refusjon sykkelønn og fødselspenger, ulike øremerkede statstilskudd, samt refusjoner fra fylkeskommunen, kommuner og andre. Til sammen utgjør refusjoner 144,585 mill. kroner.

De store inntektspostene i kommunen er rammetilskudd og skatt på inntekt og formue. Disse budsjettpostene utgjør henholdsvis 602,552 mill. kroner og 798,308 mill. kroner. Skatt og rammetilskudd finansierer 73,1 % av driftsutgiftene i budsjettet for 2012. Tilsvarende tall var i 2011 72,4 %. Fra og med 2012 er samhandlingsreformen innlemmet i rammetilskuddet med 39,817 mill. kroner.

”Andre statlige overføringer”, herunder vertskommunetilskudd, integreringstilskudd og rentekompensasjonstilskudd knyttet til gjennomførte investeringer i grunnskolen og i eldreomsorgen, beløper seg til 108,561 mill. kroner.

I k.sak 88/2006 ble det vedtatt å innføre eiendomsskatt i hele kommunen. I budsjett 2012 er denne inntektsposten budsjettert med 58,866 mill. kroner. Dette er en økning fra 2011 på 21,6 mill. kroner, og skyldes en reduksjon i bunnfradraget med kr 150.000 og økt skattesats fra 2,0 promille til 2,7 promille.

Finansinntektene utgjør 87,222 mill. kroner, og omfatter renteinntekter på 42,373 mill. kroner, utbytte fra Eidsiva Energi AS og Vangsveien 73 AS på til sammen 44,2 mill. kroner og mottatte avdrag på utlån og renter av utlån til andre på 0,649 mill. kroner.

Tabell 2.4.4 Investeringsbudsjettet 2012-2015, sammendrag (kr 1.000)

	2012	2013	2014	2015
Investeringer i anleggsmidler	169 457	225 610	213 672	182 120
Tilskudd til investeringer	17 668	26 100	0	0
Netto investeringsutgifter	151 789	199 510	213 672	182 120
Utlån	20 000	20 000	20 000	20 000
Aksjer og andeler	3 000	3 000	3 000	3 000
Avdrag på lån	8 729	8 759	8 815	9 616
Avsetninger	863	862	861	800
Finansieringsbehov	184 381	232 131	246 348	215 536
Inntekter fra salg av anleggsmidler	800	800	800	800
Andre inntekter	0	0	0	0
Overført fra driftsbudsjettet	14 957	16 824	20 436	21 933
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	7 450	7 997	8 440	7 683
Bruk av lånemidler	149 618	171 559	177 727	127 120
Bruk av avsetninger	11 556	34 951	38 945	58 000
Sum finansiering	184 381	232 131	246 348	215 536

Store planlagte investeringer i barnehage, skolebygg, veier, bolig-/tomtetilrettelegging inkludert grunnerverv og prosjekter innen vann og avløp bidrar til høye investeringsutgifter i hele planperioden. Som det fremgår av tabellen over skal det investeres for hele 791 mill. kroner i planperioden.

I 2012 skal det investeres for om lag 169,5 mill. kroner, hvorav investeringer vedrørende VAR utgjør om lag 40,6 mill. kroner. Det er blant annet lagt inn 22 mill. kroner til ny barnehage på Stavsberg, 7,2 mill. kroner til Hempa skole, 56 mill. kroner til investeringer i/opparbeidelse av tomter, veier og parkanlegg, 5 mill. kroner til grunnerverv og 5 mill. kroner til kirkegårdsutvidelse ved Brumunddal kirkegård. En detaljert oversikt over investeringene er tatt inn i del 2.3.

Så lenge det er nødvendig å bruke alle Eidsiva-midlene i driftsbudsjettet for å få dette i balanse, vil nye investeringer i stor grad måtte finansieres gjennom låneopptak. Av planlagte investeringer i planperioden er 143,452 mill. kroner finansiert av investeringsfondet og 74,150 mill. kroner er finansiert av driftsmidler. En "sunnere" økonomisk innretning ville være om en etter hvert fikk reetablert Eidsiva-midlene som kilde for finansiering av investeringer. Samlet låneopptak til investeringer i økonomiplanperioden utgjør 546,024 mill. kroner. I tillegg er det forutsatt tatt opp formidlingslån (Startlån) i Husbanken for totalt 80 mill. kroner, dvs. 20 mill. kroner årlig i planperioden. Det er dessuten budsjettet med et egenkapitalinnskudd i KLP på 3 mill. kroner årlig, som står oppført som aksjer og andeler. Detaljert oversikt over netto investeringsutgifter pr prosjekt fremgår av del 2.3 foran.

Tabellen under viser låneopptak til finansiering av investeringer i økonomiplanperioden.

Tabell 2.4.5 Låneopptak ekskl. formidlingslån (kr 1.000)

2012	2013	2014	2015
129 618	151 559	157 727	107 120

Ringsaker kommune hadde pr 31.12.2010 regnskapsført 1,387 mrd. kroner i samlet langsiktig gjeld (inkl. formidlingslån i Husbanken). Avdrag på lån og nye låneopptak i 2011 tilsier et anslag for langsiktig gjeld pr. 31.12.2011 på 1,530 mrd. kroner.

Rådmannens forslag til økonomiplan medfører at kommunens langsiktige gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) ved utgangen av økonomiplanperioden vil være på om lag 1,771 mrd. kroner. Gjeldsnivået øker med 241,014 mill. kroner gjennom økonomiplanperioden.

Fylkesmannen har tidligere uttrykt at den langsiktige gjelden over tid ikke bør overstige 50 % av driftsinntektene. Her vil imidlertid gjeldens sammensetning spille inn; bl.a. hvor stor andel av gjelden som er (helt/delvis) selvfinansierende. Gjelden som andel av driftsinntektene vil i økonomiplanperioden øke fra 83,2 % i 2011 til hele 88,4 % i 2015.

Av kommunens langsiktige gjeld pr. 31.12.2010 på 1,387 mrd. kroner, utgjør gjeld knyttet til selvkostområdet for vann, avløp og renovasjon (VAR) 180,811 mill. kroner. Denne gjelden blir finansiert gjennom de brukerbetalingene som kommunen krever inn fra brukere. Gjeld knyttet til selvkostområdet utgjorde 13 % av den langsiktige gjelden ved utgangen av 2010. Låneopptak knyttet til selvkostområdet utgjør 27,070 mill. kroner i 2012 og totalt 143,670 mill. kroner i hele økonomiplanperioden. Korrigert for den langsiktige gjelden knyttet til VAR-sektoren utgjør den langsiktige gjelden 70,08 % av driftsinntektene i 2011 og 70,49 % i 2015.

Kommunen mottar også rentekompensasjonstilskudd for skoleanlegg, og kompensasjonstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem fra Husbanken til delvis finansiering av lån knyttet til skoleanlegg og omsorgsboliger/sykehjem.

Tabell 2.4.6 viser kommunens fond ved utgangen av 2010. For nærmere informasjon om fondssammensetningen vises til angitte kapitler i regnskapsheftet 2010 og til nærmere omtale i årsberetningen for 2010.

Tabell 2.4.6 Fonds pr 31.12.2010 (kr 1.000)

Fonds	Balansens kapittel	Regnskap 2010
Disposisjonsfond	2.56	258 915
Bundne driftsfond	2.51	69 782
Ubundne investeringsfond	2.53	286 724
Bundne investeringsfond	2.55	5 343
Sum fond		620 764

Det er gjort vedtak om bruk av en andel av ubundne investeringsfond, både i budsjett for 2011 og finansiering av prosjekter som ikke var avsluttet pr. 31.12.2010. Til sammen 33,638 mill. kroner er allerede bundet opp, slik at den reelle summen pr. 31.12.2010 er på 253,086 mill. kroner.

Det er også gjort vedtak om å bruke 12,303 mill. kroner av disposisjonsfondet i 2011 for blant annet å dekke underskuddet i pleie og omsorg for 2009. Lønnsreserven inngår også i disposisjonsfond med 76,093 mill. kroner.

I investeringsbudsjettet er det lagt opp til at en avsetter inntektene fra tomtsalg til fond jordkjøp med kr 800.000 årlig i økonomiplanperioden, mens en bruker totalt 143,452 mill. kroner av ubundet investeringsfond til finansiering av planlagte investeringer i planperioden.

I driftsbudsjett 2012 er det ikke forutsatt noe bruk av eller avsetning til disposisjonsfond. Det gjenstår imidlertid å finne dekning for ytterligere 7,3 mill. kroner i 2013, 18 mill. kroner i 2014 og 28 mill. kroner i 2015. Inntil videre er de tre siste årene i økonomiplanen rent teknisk saldert med bruk av disposisjonsfond.

2.5 Økonomisk konsekvensanalyse 2012 - 2015

De etterfølgende tabeller og figurer er en mer inngående analyse av de økonomiske konsekvenser av rådmannens forslag til økonomiplan for 2012-2015.

Tabell 2.5.1 Finansieringsanalyse 2012-2015 (kr 1.000)

	2012	2013	2014	2015
I. Drift				
+ Driftsinntekter	1 994 000	2 001 362	2 002 675	2 003 037
- Driftsutgifter	1 917 506	1 922 709	1 924 425	1 924 261
= Brutto driftsresultat	76 494	78 653	78 250	78 776
+ Renteinntekter og utbytte	86 576	87 748	88 884	88 673
+ Mottatte avdrag sosiale lån	646	646	646	586
- Renteutgifter	65 853	71 404	75 881	81 559
- Avdrag på lån	82 421	85 634	88 978	92 058
- Sosiale utlån	365	365	365	365
= Netto driftsresultat	15 077	9 644	2 556	-5 947
II. Investeringer mv				
+ Brutto investeringsutgifter	169 457	225 610	213 672	182 120
+ Utlån mv	23 000	23 000	23 000	23 000
+ Netto renter og avdrag formidlingslån	1 279	762	375	1 933
- Investeringstilskudd	3 468	8 000	0	0
- Andre investeringsinntekter	14 200	18 100	0	0
- Tomtesalg	800	800	800	800
= Netto finansieringsbehov	160 191	212 828	233 691	212 200
III. Finansiering				
+ Bruk av lån	149 618	171 559	177 727	127 120
+ Bruk av arbeidskapital	10 573	41 269	55 964	85 080
- Økning i arbeidskapital	0	0	0	0
= Sum finansiering	160 191	212 828	233 691	212 200

Tabellen over viser hvilke utgifter og inntekter som påvirker netto driftsresultat.

Investeringssiden må tilpasses til hva som forsvarlig kan finansieres av renter og avdrag over driftsbudsjettet. En økning av investeringsbeløpet innebærer at det må legges til rette for et permanent høyere driftsbeløp til renter og avdrag i driftsbudsjettet. Andelen rente- og avdragsutgifter i forhold til driftsinntektene har vært stigende fra 2007, med en liten nedgang i 2009, og vil fortsette å stige i hele økonomiplanperioden. Et høyt investeringsnivå som i hovedsak er finansiert av lån vil binde opp en større andel av driftsbudsjettet til finansutgifter på bekostning av den løpende drift og egenfinansiering av investeringer.

Fylkesmannen har tidligere uttalt at rente- og avdragsbelastningen ikke bør overstige 7 %. Ringsaker kommune overstiger dette måltallet i hele økonomiplanperioden. Det vil være vanskelig å frigjøre nok midler i driftsbudsjettet til at en kan dekke ytterligere renter og avdrag. Dermed blir det en prioriteringssak om løpende driftsutgifter skal reduseres, dvs. omfang og/eller kvalitet på tjenesteproduksjonen, for å dekke renter og avdrag som følge av økte låneopptak til finansiering av investeringsformål.

Tabell 2.5.2 Diverse resultatstørrelser i % av driftsinntekter

	2012	2013	2014	2015
+ Brutto driftsresultat	3,84 %	3,93 %	3,91 %	3,93 %
+ Kapitalutgiftsgrad:				
Netto renter/utbytte mv (inntekt)	1,04 %	0,82 %	0,65 %	0,36 %
Netto avdrag mv (utgift)	-4,12 %	-4,26 %	-4,43 %	-4,58 %
= Netto driftsresultat	0,76 %	0,48 %	0,13 %	-0,30 %

Som det fremgår av tabellen, vil kommunens driftsmargin (netto driftsresultat) ligge lavt i hele økonomiplanperioden. Rådmannen vil understreke behovet for at det i den aktuelle situasjonen fremover må søkes å styrke netto driftsresultat; dvs. redusere sårbarheten for svingninger i rammebetingelsene.

Frie inntekter finansierer en større andel av driftsutgiftene enn de har gjort de siste årene. I hele økonomiplanperioden finansierer de frie inntekter ca 73 % av kommunens driftsutgifter. Dette skyldes bl.a. at øremerket statstilskudd til drift av barnehager ble innlemmet i rammetilskuddet f.o.m. 2011, og at samhandlingsreformen blir innlemmet f.o.m. 2012. For å få en vekst i de frie inntektene er kommunen helt avhengig av å ha en befolkningsvekst på linje med landsgjennomsnittet. Så lenge folketallsveksten er lavere, vil rammeoverføringene til kommunen reduseres. Det er viktig å vurdere utviklingen av dette nøkkeltallet over tid, for å se hvor stor del av driftsutgiftene som må finansieres med andre inntekter som brukerbetaling, salgs- og leieinntekter, eiendomsskatt, refusjoner og overføringer fra andre.

Fylkesmannen har tidligere uttalt at brutto investeringsutgifter ikke bør utgjøre mer enn 15 % av totale driftsinntekter. Tabell 2.5.3 viser at Ringsaker er innenfor dette normtallet i hele økonomiplanperioden.

Tabell 2.5.3 Brutto investeringsutgifter i % av driftsinntekter

	2012	2013	2014	2015
Brutto investeringsutgifter, inkl. utlån	9,50 %	12,27 %	11,67 %	10,09 %

De rene investeringsutgiftene i 2012 utgjør brutto 169,457 mill. kroner, mens utlån utgjør 20 mill. kroner, til sammen 189,457 mill. kroner. I tillegg kommer 3 mill. kroner til egenkapitalinnskudd i KLP. I tabell 2.5.3 er det årlige utlån på 20 mill. kroner og de rene investeringsutgiftene som inngår i investeringsbegrepet når utviklingen av investeringsutgiftene som andel av driftsinntektene er vurdert. En har her valgt å holde de andre utgiftene vedrørende formidlingslån utenom.

Arbeidskapitalen er definert som totale likvide midler og kortsiktige fordringer fratrukket kortsiktig gjeld. Balansetallene som ligger bak beregningen av arbeidskapitalen tar ikke hensyn til faktisk utvikling i driftsåret 2011, men bygger på regnskap 2010 og opprinnelig vedtatt budsjett 2011. Det budsjetteres med en reduksjon i arbeidskapitalen i 2012 på 10,573 mill. kroner.

